

Mrugesh Raval Project Officer

આપત્તિ જોખમ વ્યવસ્થાપન અંગેની તાલીમનું માળખું

ખ્યાલ અથવા વ્યાખ્યા:-

આપત્તિ, જોખમ, નબળાઈઓ, આફત વિશ્લેષણ, જોખમ વિશ્લેષણ, આપત્તિ જોખમ વ્યવસ્થાપન.

આફતો વિષે સમજણ:-

ભૂકંપ, પૂર, આગ, વાવાઝોડું, રોડ અકસ્માત, રેલ્વે અકસ્માત, ઔદ્યોગીક અકસ્માત, વિમાન દુર્ઘટના, રમખાણ, લૂ, સૂનામી, ભૂસ્ખલન, અતિ વરસાદ, દૂષ્કાળ, ભારે હિમવર્ષા

આફતોનું વર્ગીકરણ:-

૧. કુદરતી અને માનવસર્જિત
૨. આગાહી થઈ શકે અને આગાહી ન થઈ શકે તેવી આફતો
૩. ધીમી અને ઝડપી આફતો

આફતોનો ઇતિહાસ:-

- પૂર-૧૯૭૯-મોરબી
- ગેસ દુર્ઘટના-૧૯૮૪-યુનિયન કાર્બાઇડ-ભોપાલ
- વાવાઝોડું-૧૯૯૮-કંડલા
- ભૂકંપ-૨૦૦૧-ગુજરાત
- સૂનામી-૨૦૦૪-દક્ષિણ ભારત
- પૂર-૨૦૦૫-ગુજરાત, મહારાષ્ટ્ર
- ભૂકંપ-૨૦૦૫-કાશ્મીર
- રેલ અકસ્માત-૨૦૦૫-સમલાયા-સાબરમતી એક્સ.-વડોદરા
- રોડ અકસ્માત-૨૦૦૫-ભરૂચ-વોલ્વો બસ

આફતો વિષય પર કવાયત :-

- વ્યાખ્યા
- થવાના કારણો
- જોખમો
- નબળાઈઓ
- અસરો
- શું કરવું અને શું ન કરવું (આફતો પહેલાં, દરમ્યાન અને પછી)

Exercise.2.....

- ◆ વોર્ડમાં આફતોનો ઇતિહાસ
- ◆ વોર્ડમાં આફતોની શક્યતાઓ તથા ઉપલબ્ધ સંશોધનો
- ◆ વોર્ડમાં આફતોથી નુકશાન પામી શકે તેવા વિસ્તારો—વ્યક્તિઓ તથા વોર્ડની માળખાગત સુવિધાઓ
- ◆ વોર્ડમાં આફત નિવારણ માટેના ટૂંકા ગાળાના તથા લાંબા ગાળાના ઉપાયો

Exercise.3.....

- ◆ ૭ પ્રકારની ટીમ તૈયાર કરવાનું કહેવું જેમાં સભ્ય તરીકે – વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, ટ્રસ્ટીઓ, સ્કૂલ બસના ડ્રાઇવર, સ્કૂલના સફાઈ કામદારો, વિદ્યાર્થીઓના વાલીઓ.....